

Åbent referat til

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: Onsdag den 3. februar 2016

Mødetidspunkt: 8:00 - 11:00

Mødested: Mødelokale 3, Bytoften

Deltagere: Keld Jacobsen, Søren Laulund, Peder Foldager Hansen,
Poul Rosendahl, Holger Grumme Nielsen

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Referent: Lena Andersen

Indholdsfortegnelse

	Side
250. Godkendelse af dagsorden	532
251. Orientering - Præsentation af Virksomhedsservice.....	533
252. Ny praksis - mulighed for genoptagelse af sygedagpengesager	535
253. Status på reformer og indsats i det Regionale Arbejdsmarkeds Råd Sydjylland...	538
254. Reduktion af driftslofterne for den aktive beskæftigelsesindsats og omlægning af mentor for 2016	540
255. Orientering - Status på Integrationsområdet Januar 2016	542
256. Cykelvision for Varde Kommune	544
257. Punktet "Gensidig orientering"	546
258. Gensidig orientering.....	547
Bilagsliste	548
Underskriftsblad	549

Varde Kommune

**Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration**

03-02-2016

250. Godkendelse af dagsorden

Dok.nr.: 10212

Sagsid.:

Initialer: kawi

Åben sag

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Godkendt.

251. Orientering - Præsentation af Virksomhedsservice

Dok.nr.: 10331
Sagsid.: 14/14782
Initialer: chsi
Åben sag

Sagsfremstilling

For at styrke samarbejdet mellem Jobcenter Varde og de lokale virksomheder i kommunen, har jobcentret pr. 1. november 2015 etableret et nyt team – Team Virksomhedsservice.

Team Virksomhedsservice har til formål at yde en koordineret og opsøgende indsats i forhold til samtlige virksomheder beliggende i Varde Kommune. Teamet er en understøttende partner for virksomhederne og arbejder mod at matche virksomhedernes behov for arbejdskraft med borgernes behov for arbejde.

Team Virksomhedsservice kan hjælpe de lokale virksomheder med alt lige fra at rekruttere nye medarbejdere, opkvalificere arbejdskraft og til at forebygge fravær og fastholde medarbejdere.

Med etableringen af Team Virksomhedsservice vil Jobcenter Varde samarbejde med virksomhederne på en ny og mere behovs- og efterspørgselsorienteret måde, der både vil komme virksomhederne og kommunens ledige borgere til gode.

Virksomhedskonsulent Marianne Krickau deltager under behandling af punktet.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at Team Virksomhedsservice vil gøre en forskel i forhold til at matche virksomhedernes behov for arbejdskraft med borgernes behov for arbejde.

Retsgrundlag

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Bilag:

1 Åben Bilag sagsfremst. præsentation af Virksomhedsservice

12430/16

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at orienteringen tages til efterretning.

Varde Kommune

**Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration**

03-02-2016

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Taget til efterretning.

Problemet vedr. transport til praktikpladser tages op hurtigst muligt.

252. Ny praksis - mulighed for genoptagelse af sygedagpengesager

Dok.nr.: 10207

Sagsid.: 16/280

Initialer: last

Åben sag

Sagsfremstilling

Den 1. september blev der afsagt en dom i Højesteret vedrørende ny praksis på sygedagpengeområdet. Dommen vil få indflydelse på både den fremtidige sagsbehandling og på tidligere truffede afgørelser.

Hidtil har udgangspunktet været, at sygedagpenge automatisk stopper efter 22 uger hvilket svarer til revurderingstidspunktet. Undtagelserne (også kaldet forlængelsesmulighederne) herfra har været:

- Forlængelse af sygedagpenge i særlige tilfælde
- Hvis der har været grundlag for at iværksætte revalidering
- Iværksættelse af ressourceforløb
- Visitering til fleksjob
- Tilkendelse af førtidspension

Nu kan sygedagpenge først stoppes, når der er truffet en gyldig afgørelse herom.

Som konsekvens af dommen skal kommunen og ankestyrelsen tage stilling til, om der er grundlag for at genoptage sager, hvor udbetalingen af sygedagpenge efter tidligere praksis er standset med tilbagevirkende kraft ved revurderingstidspunktet eller ved udløb af en af forlængelsesmulighederne.

Det er den myndighed, der senest har behandlet sagen (kommunen eller Ankestyrelsen), der skal afgøre, om sagen skal genoptages.

Genoptagelse kan ske på to måder:

- Myndigheden kan selv tage initiativ til genoptagelse – dog kun hvis man vurderer, at det ikke er en betydelig byrde at identificere sagerne, og hvis størrelsen af efterbetalingerne forventes at være relativ beskeden
- Myndigheden kan informere offentligt om muligheden for genoptagelse, fx på kommunens hjemmeside.

Det kan oplyses, at Ankestyrelsen har vurderet, at det vil være forbundet med betydelig byrde at identificere sagerne og derfor alene vil informere offentligt om ændringen.

Forældelse

Der skal tages stilling til forældelse ved behandlingen af hver enkelt sag om genoptagelse. I forældelsesloven gælder en forældelsesfrist på 3 år. De enkelte månedlige udbetalinger af sygedagpenge forældes løbende efter tre år.

Forældelsesfristen sættes i bero, hvis der klages over kommunens afgørelse. Forældelsen bortfalder, hvis sagen indbringes for domstolene. Det betyder i praksis, at en borger for eksempel kan have ret til yderligere sygedagpenge, men ikke kan få dem udbetalt, fordi kravet er forældet.

Forældelsesfristen er den 10. september 2012.

Faglig koordinator Lars Stenkjær deltager under sagens behandling.

Forvaltningens vurdering

Jobcentret har løbende tilpasset sagsbehandlingen i overensstemmelse med den nye praksis. Det betyder, at der i et ukendt antal sager fremover vil skulle udbetales sygedagpenge i en længere periode end før praksisændringen som følge af højesteretsdommen (den fremadrettede virkning).

I forhold til muligheden genoptagelse af sygedagpengesager tilbage fra 10. september 2012 er det forvaltningens vurdering, at det vil være forbundet med meget stor administrativ byrde at gennemgå alle sager tilbage fra 10. september 2012.

Det vurderes, at det vil betyde gennemgang af 5.000 sager med henblik på at identificere de sager, hvor der er truffet afgørelse om stop af sygedagpenge. Administrativ byrde: 15 minutter per sag svarende til 0,9 årsværk.

De estimerede 450 sager, hvor der er truffet afgørelse om stop af sygedagpenge, skal yderligere gennemgås for at identificere de estimeret 30 % af sagerne, ca. 135, som kan være i målgruppen for en ny afgørelse.

Administrativ byrde: 30 minutter per sag svarende til 0,2 årsværk.

I disse estimerede 135 sager skal der træffes en ny afgørelse, hvilket forventes at tage 7,5 time per sag, svarende til 0,7 årsværk.

Den samlede administrative byrde kan på baggrund af ovenstående forudsætninger estimeres til 1,8 årsværk.

Det er meget usikkert at give en kvalificeret vurdering over konsekvenserne for overførselsudgifter. Det kan i realiteten kun efterfølgende opgøres på baggrund af de sager, der faktisk genoptages.

De 135 sager, som jf. ovenstående kan forventes at skulle genoptages med henblik på at træffe en ny afgørelse, kan forsigtigt forventes at udløse følgende efterbetaling:

110 sager i 6 uger = 2.640.000 kr.

25 sager i 26 uger = 2.600.000 kr.

I alt svarende til 5. mio.kr. - 6. mio. kr.

Som alternativ til den omfattende gennemgang af samtlige 5.000 sager gives der mulighed for, via hjemmeside eller presse, at informere om muligheden for at få sin sygedagpengesag genoptaget. Forvaltningen anbefaler denne løsning.

Det er forvaltningens vurdering, at den administrative byrde til sagsbehandling ved annoncering vil være ½ årsværk. Det vurderes, at merarbejdet med enkelte omprioriteringer vil kunne holdes indenfor jobcentrets budgetramme. Det realiserede administrative resurseforbrug følges løbende.

Forvaltningen anbefaler denne løsning.

Varde Kommune

Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration

03-02-2016

Retsgrundlag

Sygedagpengeloven og forældelsesloven samt højesteretsdommen af 10. september 2015.

Økonomi

Det er forvaltningens vurdering, at den administrative byrde til sagsbehandling ved annoncering vil være 1/2 årsværk. Det vurderes, at merarbejdet med enkelte omprioriteringer vil kunne holdes indenfor jobcenterets budgetramme. Det realiserede administrative resurseforbrug følges løbende.

Efter udbetalingen må forventes at være 5-6 mio. kr., som medtages i forbindelse med budgetopfølgningerne.

Høring

Ingen

Bilag:

1 Åben Notat - afgrænsning af højesteretsdommen

15628/16

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at løsning, hvor der informeres offentligt om muligheden for genoptagelse, f.eks på kommunens hjemmeside godkendes.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Kontakt via den digitale postkasse undersøges, inden der træffes endelig beslutning.

253. Status på reformer og indsats i det Regionale Arbejdsmarkeds Råd Sydjylland

Dok.nr.: 10011
Sagsid.: 15/9096
Initialer: birg
Åben sag

Sagsfremstilling

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration er på udvalgsmøderne i august og oktober 2015 blevet præsenteret for et notat "Status på den beskæftigelsespolitiske indsats i det Regionale ArbejdsmarkedsRåd (RAR)-Sydjylland", udarbejdet til RAR-rådsmøder i Sydjylland, med en aktuel status på de 4 beskæftigelsespolitiske reformer: Beskæftigelsesreformen, kontanthjælpsreformen, førtids- og fleksjobreformen samt sygedagpengereformen.

Notatet, som udarbejdes til hvert rådsmøde, videresendes efterfølgende til drøftelse i udvalgene lokalt, som aftalt på udvalgets møde i september 2015. Notatet har været til drøftelse på rådsmøde i december 2015.

RAR-Sydjylland omfatter følgende kommuner; Middelfart, Tønder, Sønderborg, Aabenraa, Haderslev, Vejle, Fredericia, Kolding, Esbjerg/Fanø, Vejen, Varde, Billund.

Notatets indhold i hovedtræk – med fokus på Varde:

Status på beskæftigelsesreformen:

Udviklingen i langtidsledigheden (denne gang opgjort for perioden oktober 2014 til oktober 2015) er generelt faldende. I Varde noget mindre end gennemsnittet, med et fald på 20,7% mod gennemsnittet på 23,5%. Varde har tidligere haft et større fald, men den lave ledighed taget i betragtning, er der tale om en positiv udvikling.

I Varde får 54,4% af de ledige første samtale inden for den første måned (juli 2015) mod 44,4% i april 2015, hvilket må siges at være en positiv udvikling. Højeste scorer har Haderslev med 84,5%.

Tidligere har Varde haft et større fokus på vejledning og opkvalificering, hvor målet i 2015 har været at øge den virksomhedsvendte indsats. Varde ligger nu på niveau med gennemsnittet i Sydjylland, 49%, hvor andelen på landsplan er 40%.

Status på kontanthjælpsreformen:

Det samlede antal borgere på kontant- eller uddannelseshjælp i Sydjylland er steget med 8% de seneste år. I Varde har stigningen været 8%, men der er store forskelle i de sydjyske kommuner – fra et fald i Esbjerg/Fanø med 2% til en stigning i Kolding på 21% de seneste år. For nogle kommuner, heriblandt Varde, kan stigningen helt eller delvist henføres til unge kontanthjælpsmodtagere omfattet af integrationsprogrammet.

Andelen af passive kontanthjælpsmodtagere har været faldende, men der er dog fortsat 17% af de langvarige kontanthjælpssager i Sydjylland i oktober 2015, der har fået et beskæftigelsesrettet tilbud det seneste år. I Varde er det 14%, hvilket kan skyldes, at Varde har en række svage borgere, som er svære at placere i eksempelvis et virksomhedsrettet tilbud.

Status på førtidspensions- og fleksjobreformen:

Varde Kommune

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

03-02-2016

Varde har været gode til at placere personer i fleksjob både i forhold til få og flere timer. Andelen af borgere i Varde (16-66år) i fleksjob, ressourceforløb og førtidspension ligger i oktober på 9,2%. Gennemsnittet i Syddanmark er på 9,1%.

Der er stor forskel på, hvor meget ressourceforløbsmodtagere får af beskæftigelsesrettede tilbud i de sydjyske kommuner – fra 14% til ca. 55%. I Varde får 15% et beskæftigelsesrettet tilbud.

Status på sygedagpengereformen:

Der har i perioden september 2014 til september 2015 været en mindre stigning på 3,1% i antal fuldtidspersoner på sygedagpenge eller jobafklaringsforløb. Stigningen skyldes, at der med den nye reform er åbnet op for en ny målgruppe.

Siden 1. juli 2014 er borgere, der efter 5 måneders-tidspunktet ikke er blevet forlænget, overgået til et jobafklaringsforløb. I Varde drejer det sig om 11,1%. Gennemsnittet for Syddanmark ligger på 16,7% og hele landet på 14,1%. Det kan konstateres, at Varde ligger rimelig tæt på landsgennemsnittet.

Reformen lægger op til en tidligere indsats bl.a. med mulighed for, at borgere eller virksomheder kan anmode kommunen om at iværksætte en særlig indsats i risikosager. I Varde er der etableret en enhed, der varetager denne indsats.

Forvaltningens vurdering

Det er vurderingen, at de tiltag, som Varde Kommune har iværksat i forhold til de nævnte reformer, understøtter den løbende implementering på en måde som gør, at der opnås gode resultater og afspejles en positiv udvikling inden for de forskellige områder.

Retsgrundlag

Lov nr. 1482 af 23.12.14 om understøtning af beskæftigelsesindsatsen m.v.

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Bilag:

1 Åben Status på reformer og indsats i RAR Sydjylland" nov 2015.pdf 176027/15

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at udvalget følger Arbejdsmarkedsrådets opfordring til, at notatet kan danne baggrund for gode drøftelser i udvalget.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Drøftet.

254. Reduktion af driftslofterne for den aktive beskæftigelsesindsats og omlægning af mentor for 2016

Dok.nr.: 10271

Sagsid.: 16/602

Initialer: kawi

Åben sag

Sagsfremstilling

I juni 2015 udmeldte Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering de foreløbige driftslofter for aktivering af jobcentrets målgrupper. Der er på baggrund af finansloven for 2016 foretaget en genberegning af driftslofterne for aktivering, hvilket resulterer i en reduktion af disse for 2016.

Samtidig ændres økonomien for mentor, så der ikke længere er en direkte refusion med 50 % indenfor rammen til mentorer, da mentorudgifterne fremover bliver en del af den aktive indsats under den reducerede ramme. Der er også 50 % refusion indenfor rammen, men hvor mentor tidligere havde sin egen prioriterede konto, bliver mentor nu blot en del af de øvrige aktive tilbud, som kan begrænses på grund af den reducerede ramme.

For Jobcenter Varde betyder det konkret en mindre refusion for budget 2016:

· Mentorer	2,400 mio. kr.
· Driftsloft 1	1,420 mio. kr.
· <u>Driftsloft 2</u>	<u>1,685 mio. kr.</u>
· I alt	5,505 mio. kr.

Ændringen af budgetforudsætningerne trådte i kraft 1. januar 2016. Jobcentrene fik udmelding herom den 18. december 2015.

Det skal bemærkes, at der ikke er etableret en særlig overgangsordning i forhold til aktiviteter, der er igangsat i 2015, men løber ind i 2016.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at de reducerede driftslofter og ændringen i mentor skal indarbejdes i prioriteringen af Jobcenter Vardes indsatser. I den forbindelse er det vigtigt at nævne, at flygtningeområdet ikke er en del af konto 5.90.

Som en konsekvens af ændringen i budgetforudsætningen vil Jobcenter Varde til udvalgmøde i marts fremlægge en plan med forslag til, hvordan de reducerede driftslofter og ændringen i mentor kan udmøntes i Jobcenter Varde.

Da råderumskataloget indgår i budgetforliget, vurderer vi det uhensigtsmæssigt at inddrage denne.

Retsgrundlag

Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats.

Økonomi

Varde Kommune

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

03-02-2016

Med de nye regler for mentor - og et uændret udgiftsbudget – mister Varde Kommune 2,4 mio. kr. i refusion for 2016.

For driftsloft 1 (forsikrede ledige, kontanthjælp og uddannelseshjælp) medfører det en mindre refusion for budget 2016 på 10,650 mio. kr. – 9,230 mio. kr. = 1,420 mio. kr.

For driftsloft 2 (revalidering, sygedagpenge og ledighedsydelse) medfører det en mindre refusion for budget 2016 på 7,2 mio. kr. – 5,515 mio. kr. = 1,685 mio. kr.

I alt en samlet reduktion på 5,505 mio. kr.

Høring

Ingen

Bilag:

- 1 Åben bilag_refusion_mentor
- 2 Åben Økonominotat

11467/16

14145/16

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at udvalget drøfter, hvorvidt der er andre områder og / eller målgrupper i Jobcenter Varde, som ikke skal omfattes af den kommende prioritering på udvalgs møde i marts.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Forvaltningen udarbejder oplæg til prioritering til udvalgets næste møde. Ungeområdet friholdes af prioriteringen, ligesom beslutningerne fra råderumskataloget friholdes. Investeringsdagsorden fastholdes.

255. Orientering - Status på Integrationsområdet Januar 2016

Dok.nr.: 10272

Sagsid.: 15/15130

Initialer: pimn

Åben sag**Sagsfremstilling**

Udvalget har anmodet om en status på integrationsområdet vedr. nye flygtninge og familiesammenførte omfattet af integrationsloven.

Status pr. januar 2016, og som fremgår af vedlagte notat, vil omhandle følgende emner:

- Status på Kommunekvoten pr. januar 2016
- Antal modtagne flygtninge og antal familiesammenførte både voksne og børn i januar måned 2016
- Boligsituationen
- Oversigt over, hvor flygtingene i 2015 og 2016 har fået anvist bolig ved ankomst
- Antal flygtninge og familiesammenførte i tilbud rettet mod beskæftigelse og uddannelse

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at der arbejdes målrettet med strategier og handlinger på området, der er i tråd med de politiske intentioner.

Retsgrundlag

Bek. nr. 1094 af 7/12/2014 af Lov om Integration af udlændinge i Danmark (Integrationsloven).

Bek. nr. 1021 af 19/9/2014 af Udlændingeloven.

Økonomi

Ingen

Høring

Til orientering i Integrationsrådet.

Bilag:

1 Åben Notat til orientering - status på Integrationsområdet januar 2016 16461/16

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Taget til efterretning.

Varde Kommune

**Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration**

03-02-2016

Der ønskes øget fokus på gruppen 14 - 18-årige. Udvalget for Børn og Undervisning drøfter sagen på møde i marts. Orientering herfra til udvalgets næste møde.

256. Cykelvision for Varde Kommune

Dok.nr.: 10353
Sagsid.: 15/12405
Initialer: rasj
Åben sag

Sagsfremstilling

I forbindelse med afslutningen af de aktiviteter der forløb som en del af Årets Cykelkommune, blev det besluttet at fastholde og udvikle det fokus, der var blevet skabt omkring cyklisme i Varde Kommune. Der blev etableret et bredt *Netværk for forankring og udvikling af cyklisme i Varde Kommune*.

For at fastholde og udvikle cyklismen i kommunen har netværket udarbejdet en egentlig cykelvision, der har som overordnet formål at sikre det fortsatte fokus på cyklisme på tværs af kommunens forvaltninger.

Cykelvisionen har navnet *CykelVisionVarde – Vi cykler i naturen*, og strækker sig frem til 2019. Visionens fokusområder vil være skiftende, men alle under overskriften *Vi Cykler I Naturen*. I 2016 er fokusområdet to-delt, nemlig på Børn & Unge og Turisme.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at en samlet vision for cyklisme vil øge fokus på og kendskabet til cyklisme i kommunen. Fokus på Børn & Unge og Turisme forventes at have en gavnlig virkning på b.la. *Bosætning* og *Turisme*.

Konsekvens i forhold til visionen

CykelVisionVarde har under overskriften *Vi Cykler I Naturen* og ligger sig dermed i forlængelse af kommunens overordnede vision. Visionen lægger op til, at naturen tænkes ind i de cykelprojekter og arrangementer der gennemføres i kommunen.

Retsgrundlag

Intet

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Bilag:

1 Åben Cykelvision Varde Kommune

159555/15

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at det indstilles til Byrådet, **at** CykelVisionVarde godkendes.

Varde Kommune

**Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration**

03-02-2016

Beslutning Direktionen den 20-01-2016

Fraværende: Louise Raunkjær

Anbefalingen blev godkendt.

Cykelvisionen sendes til drøftelse i de stående udvalg.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Udvalget har ingen bemærkninger til visionen.

257. Punktet "Gensidig orientering"

Dok.nr.: 10363

Sagsid.: 14/53

Initialer: LEAN

Åben sag**Sagsfremstilling**

På udvalgsformandsmøde den 7. december 2015 blev det besluttet, at hvert fagudvalg skal forholde sig til, hvorvidt punktet "Gensidig orientering" skal være åbent eller lukket på deres dagsordener.

Som det er i dag, er punktet lukket på dagsordenerne til Udvalget for Plan og Teknik samt Udvalget for Økonomi og Erhverv. Punktet er åbent på dagsordenerne til alle øvrige fagudvalg.

Kigger man ud over Varde Kommunes grænser, er praksis vidt forskellig fra kommune til kommune.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at udvalget med fordel kan drøfte fordele og ulemper ved at punkter er hhv. åbent eller lukket for offentligheden.

Retsgrundlag

Den kommunale styrelseslov

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at udvalget tager stilling til, hvorvidt punktet "Gensidig orientering" fremadrettet skal være åbent eller lukket på udvalgets dagsordener.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Punktet er fortsat åbent punkt.

258. Gensidig orientering

Dok.nr.: 10361

Sagsid.: 14/53

Initialer: LEAN

Åben sag**Orientering v/formanden**

- Virksomhedsbesøg - Produktionsskolen

Orientering v/direktøren**Gensidig orientering**

- Der ønskes en oversigt over kommende punkter fremadrettet.
- Mangel på chauffører.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at orienteringen tages til efterretning.**Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 03-02-2016**

Fraværende: Lisbet Rosendahl, Marianne Bruun Kristiansen

Der arrangeres besøg på Produktionsskolen i forlængelse af et af udvalgets næste møder.

Besøg på sprogskolen.

Besøg på en virksomhed, der gør en indsats.

Oplæg om frikommuneforsøg forelægges udvalget i næste møde.

Bilagsliste

251. Orientering - Præsentation af Virksomhedsservice
  1. Bilag sagsfremst. præsentation af Virksomhedsservice (12430/16)
252. Ny praksis - mulighed for genoptagelse af sygedagpengesager
  1. Notat - afgrænsning af højesteretsdommen (15628/16)
253. Status på reformer og indsats i det Regionale Arbejdsmarkeds Råd Sydjylland
  1. Status på reformer og indsats i RAR Sydjylland" nov 2015.pdf (176027/15)
254. Reduktion af driftslofterne for den aktive beskæftigelsesindsats og omlægning af mentor for 2016
  1. bilag_refusion_mentor (11467/16)
  2. Økonominotat (14145/16)
255. Orientering - Status på Integrationsområdet Januar 2016
  1. Notat til orientering - status på Integrationsområdet januar 2016 (16461/16)
256. Cykelvision for Varde Kommune
  1. Cykelvision Varde Kommune (159555/15)

Varde Kommune

Udvalget for Arbejdsmarked og
Integration

03-02-2016

Underskriftsblad

_____
Lisbet Rosendahl

_____
Marianne Bruun Kristiansen

_____
Keld Jacobsen

_____
Søren Laulund

_____
Peder Foldager Hansen

_____
Poul Rosendahl

_____
Holger Grumme Nielsen

Bilag: 251.1. Bilag sagsfremst. præsentation af Virksomhedsservice

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 12430/16

Virksomhedsservice i Jobcenter Varde

Jobcenter Vardes mission er:

At matche virksomhedernes behov for arbejdskraft med borgernes behov for arbejde.

Vi ønsker at være i front og samarbejde på en ny og mere behovs- og efterspørgselsorienteret måde med virksomhederne.

BRUG DIT JOBCENTER!

Jobcenter Varde vil intensivere kontakten til virksomhederne og har derfor pr. 1. november 2015 etableret et nyt team. **Team Virksomhedsservice** er en proaktiv og understøttende partner for virksomhederne i Varde Kommune.

Du kan få virksomhedsservice, der er målrettet din virksomheds behov. Jobcenter Varde kan hjælpe dig med alt lige fra at **rekruttere nye medarbejdere, opkvalificere ledig arbejdskraft og til at forebygge fravær og fastholde medarbejdere.**

Team Virksomhedsservice har til mål at besøge samtlige virksomheder i Varde Kommune.

Jobcenter Varde tilbyder tre servicepakker:

Service på rekrutteringsområdet	Service på opkvalificering	Service på fastholdelsesområdet
<p>Formidling af viden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Information om konkrete rekrutteringsmuligheder – ledige med efterspurgte kvalifikationer - Jobnet.dk – hjælp til opslag af job og opslag for virksomheden - Afdækning af arbejdskraftbehov <p>Rekrutteringsindsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jobformidling af ledige til ordinære job - Virksomhedspraktik - Løntilskud - Mentor - Screening af ledige for virksomheden (kvalifikationer, kompetencer, motivation) - Fælles rekrutteringssamtaler med langtidsledige ude på virksomheden <p>Samarbejde på tværs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tværkommunal jobformidling (tværgående udsøgning, formidlingssamarbejde) - Bindeled til Workindenmark vedr. højtuddannet udenlandsk arbejdskraft - Bindeled til a-kasse, der kan understøtte rekruttering 	<p>Formidling af viden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generel rådgivning om serviceprodukter ift. opkvalificering <p>Opkvalificeringsindsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilskud til voksenlærlingeforløb - Jobrotation - Bistand til jobrotation – rådgivning, design af projekt, udsøgning og screening af kandidater, samarbejde med uddannelsesinstitutioner og a-kasser - Kombinationsforløb af praktik/løntilskud og opkvalificering - Løntilskud - Realkompetenceafklaring - Afdækning af opkvalificeringsbehov - Målrettede opkvalificeringsforløb for ledige - Opkvalificeringsjob <p>Samarbejde og koordinering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tværkommunalt samarbejde om etablering af afvikling af opkvalificeringsforløb - Koordinering og videndeling med uddannelsesinstitutionerne og VEU-centre 	<p>Formidling af viden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oplysning om jobcentrets serviceprodukter - Vedledning om sygedagpengeregler - Rådgivning om forebyggelse af sygefravær - Hjælp til anmeldelse af og refusion af sygefravær - Vejledning om Fast Track-mulighed <p>Hjælp til planer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rådgivning om mulighedserklæringer - Udarbejdelse af fastholdelsesplan - Anvendelse af rundbordssamtaler <p>Fastholdelsesindsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formidling af delvis syge- eller raskmelding - Virksomhedspraktik på egen eller anden virksomhed - Løntilskud på anden virksomhed - Støtte til arbejdspladsindretning - Fleksjob - Personlig assistance - § 56 aftale - Virksomhedsrevalidering - Mentorstøtte til fastholdelse - Hjælpe midler <p>Samarbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samarbejdsaftale med større virksomheder ifm fastholdelse

Mange varer på hylden!:

(Udvalgte)

Produkt	Beskrivelse	Varighed	Økonomi
Opkvalificeringsjob	Opkvalificer nye medarbejdere til konkrete arbejdsfunktioner med tilskud til uddannelse	Afhænger af den konkrete aftale	Jobcentret dækker udgifter til opkvalificering
Voksenlærling	Vær med til at uddanne ledige eller allerede ansatte der er fyldt 25 år på fleksible og økonomisk fordelagtige vilkår	Op til 5 ½ år inkl. Grundforløb og skoleophold	Løn efter overenskomst for ufaglærte. Der kan opnås tilskud på 30/40 kr. pr. time i praktikperioderne og der gives refusion for skoleperioderne
Jobrotation	Send medarbejdere på efteruddannelse, mens ledige fungerer som vikarer i uddannelsesperioden	Op til 6 måneder	Rotationsydelsen er kr. 178,84 pr. time, den ansatte er i uddannelse, og der samtidigt er ansat en vikar min. 10 timer om ugen i maksimalt 6 måneder.
Job med løntilskud	Ansæt en ny medarbejder med løntilskud for en periode. Derved har I mulighed for at oplær nye medarbejdere eller afprøve samarbejdet før ansættelse	Typisk 3 måneder	Tilskud på kr. 74,05 kr. pr. time i private virksomheder
Fagpilot	Ansæt en erhvervsuddannet medarbejder under 30 år med tilskud og få gennemført et udviklingsprojekt, der kan tilføre ny viden og vækst	Op til 12 måneder	Virksomheden får et tilskud på op til kr. 12.500 om måneden til ansættelse af en fagpilot. Fagpiloten ansættes på fuld tid og på almindelige funktionærvilkår.

Status pr. 22-01-2016 – Vi er kommet godt i gang!

Virksomhedsservice er kommet godt fra start. Godt hjulpet af Projekt God Virksomhedsservice, der via en phonerkampagne har planlagt ca. 60 besøg på virksomheder i Varde Kommune.

Teamet, der p.t. består af 1,5 medarbejdere, har til dato besøgt 46 virksomheder. Resultatet af disse besøg er:

· Jobordre/rekruttering	19	
· Opkvalificeringsjob		5
· Voksenlærling		2
· Jobrotation		0
· Løntilskud		0
· Virksomhedspraktik (incl. S/D)		7
· Fagpilot		0
· Fastholdelse		0
· Virksomhedspraktik til flygtninge		13

Ud over besøgene i Projekt God Virksomhedsservice er der besøgt andre virksomheder. Resultaterne af disse besøg indgår ikke i ovennævnte tal.

Der er planlagt en udviklingsworkshop hvor repræsentanter fra alle teams med virksomhedsrettede opgaver skal drøfte: Hvad er god virksomhedsservice i Jobcenter Varde? Ligeledes drøftes succeskriterier og ønskede resultater for god virksomhedsservice.

Modtagelsen på virksomhederne

Der bliver taget godt imod os på virksomhederne, selvom mange har følt sig lidt forpligtet til at møde os.

Tendenser (udelukkende baseret på projektbesøgene):

- Der vises stor interesse for den tidlige indsats på sygedagpengeområdet.
- De eneste brancher, der viser tegn på rekrutteringsproblemer er turisme, hotel og restauration, landbrug og visse brancher inden for håndværk; bl.a. bager. Hver branche løser deres rekrutteringsproblemer på sin måde – flere ved at ansætte udenlandsk arbejdskraft.
- Indsatsen for at skabe åbninger til flygtninge/indvandrerggruppen på arbejdspladserne kræver en del kreativitet og overtalelsesevne. Det er en mulighed, som de fleste virksomheder har overvejet. Der er mange gode argumenter for, at netop de ikke er den bedste arbejdsplads for målgruppen (sikkerhed, kundekontakten, sproget, tid, kulturen etc.). Trods dette viser ovennævnte tal på 13, at det kan lade sig gøre.

Flere virksomhedsrettede tiltag i støbeskeen:

Pr. 1. februar 2016 tiltræder yderligere en virksomhedskonsulent til teamet. Peter Hansen vil starte med at besøge landbrug og minkfarme i Varde Kommune. Han vil deltage i det kommende Branchepakkeprojekt, hvor udvalgte brancher, der efter grundig analyse har vist sig at være bedst egnede til flygtninge/indvandrerggruppen, skal besøges.

Akademikerkampagne:

I februar/marts måned starter vi en kampagne rettet mod ledige akademikere i Varde Kommune. Det er den første kampagne af sin slags, og også her vil en phonervirksomhed skabe kontakten til ca. 30 interesserede virksomheder.

VITAS/CRM:

Det virksomhedsrettede arbejde vil blive styrket med indførelse af VITAS; et digitalt værktøj, der giver virksomhederne mulighed for udstrakt selvbetjening i forhold til rekruttering. Indfasning af et CRM system vil styrke videndeling på tværs af teamsene og forbedre det strategiske arbejde med virksomhederne.

Bilag: 252.1. Notat - afgrænsning af højesteretsdommen

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 15628/16

Afgrænsning af højesteretsdommen

Indtil videre er fundet følgende afgrænsning af højesteretsdommen:

- Udbetalingen fortsætter indtil gyldig afgørelse er truffet
Hvis kommunen ved fremtidig sagsbehandling ikke inden revurderingstidspunktet eller inden udløbet af en af forlængelsesmulighederne har truffet afgørelse om, at sygedagpengeudbetalingen skal ophøre, fortsætter udbetalingen af sygedagpenge, indtil kommunen har truffet en gyldig afgørelse om standsning af sygedagpenge
- Målgruppen for højesteretsdommen
Tidligere kunne jobcentret udskyde afgørelsen i sager, hvor jobcentret fx på revurderingstidspunktet afventede væsentlige helbredsmæssige oplysninger. Den udskudte afgørelse kunne træffes i op til 4 uger efter revurderingstidspunktet. Ved udskudt afgørelse stoppes sygedagpenge ved revurderingstidspunktet, men afgørelsen herom træffes først efter revurderingstidspunktet med virkning fra revurderingstidspunktet. Disse sager tilbage i tid kan være i målgruppen for højesteretsdommen.
- Sager genoptaget til fornyet afgørelse – anden aktør
Varde Kommune havde i 2008-2009 kontrakt med en anden aktør til at varetage opfølgningsindsatsen i 80 sygedagpengesager. Disse sager blev efter udmelding af Arbejdsmarkedsstyrelsen i 2011 genoptaget til fornyet afgørelse med virkning tilbage fra 2008-2009.
- Hjemvisning af sager
Endelig kan det være sager, hvor Ankestyrelsen eller det tidl. beskæftigelsesankenævn har hjemvist en sag på grund af mangler, der gør afgørelsen ugyldig.

Bilag: 253.1. Status på reformer og indsats i RAR Sydjylland” nov 2015.pdf

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 176027/15

AMK-Syd
17-11-2015

Status på reformer og indsats RAR Sydjylland

November 2015

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Notatet skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne og øvrige interessenter i RAR Sydjylland området. Et fælles vidensgrundlag for alle regionale aktører er en vigtig forudsætning for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i de regionale arbejdsmarkedsområder (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet ”Nøgletal for arbejdsmarkedet RAR Sydjylland”, hvor der er fokus på bl.a. beskæftigelses- og ledighedsudvikling samt rekrutteringsudfordringer.

Indhold: Status på indsats ift. jobcentrenes målgrupper og reformer

- For hver af de fire store reformer (beskæftigelses-, kontanthjælps-, sygedagpenge- samt førtidspensions- og fleksjobreformen) er der udarbejdet en side med tre centrale figurer. Figurene viser centrale nøgletal (indikatorer) for, hvor mange borgere der får en bestemt ydelse eller indsats, og for hvordan det udvikler sig over tid.
- Dernæst er der en side med overblik over målgrupperne for jobcentrene. Den viser, hvem (hvor mange) der får hvilke ydelser – og hvad udviklingen er.

Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af Star til alle faste møder i RAR.

Status på beskæftigelsesreformen

Den 1. januar 2015 trådte de første dele af beskæftigelsesreformen i kraft. Reformen sætter fokus på, at ledige hurtigere kommer i varig beskæftigelse gennem en individuel og målrettet indsats og gennem en målretning af uddannelsesindsatsen.

Fig 1. Udvikling i langtidsledighed (dagpenge), okt. 14 - okt. 15.

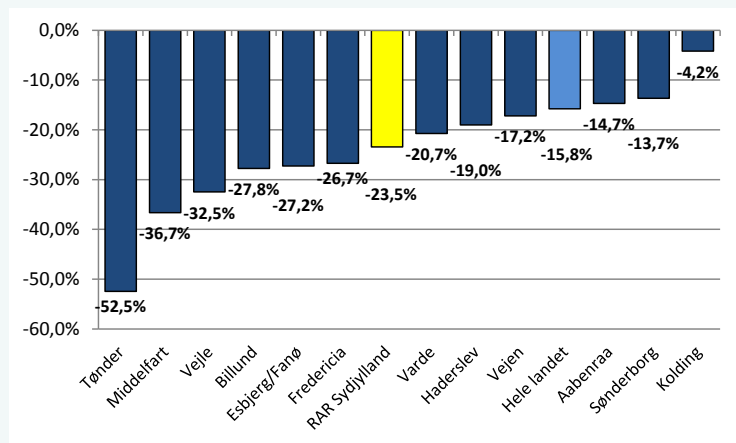

Fig 2 Andel dagpengemodtagere der får første samtale inden for første måned, juli 2015

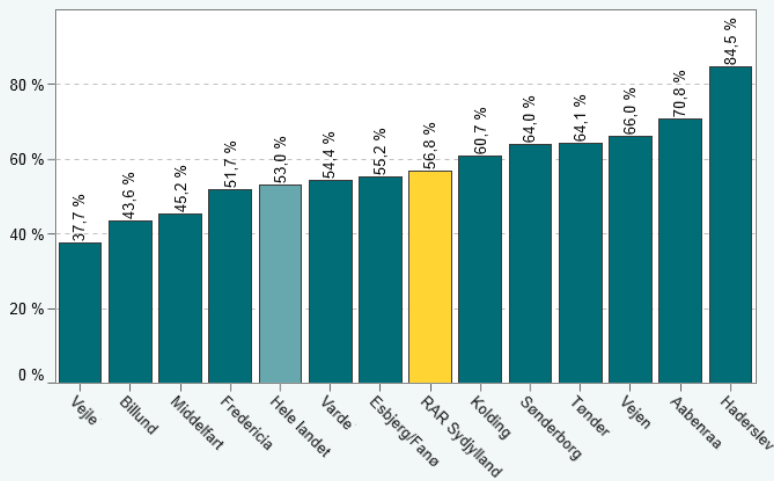
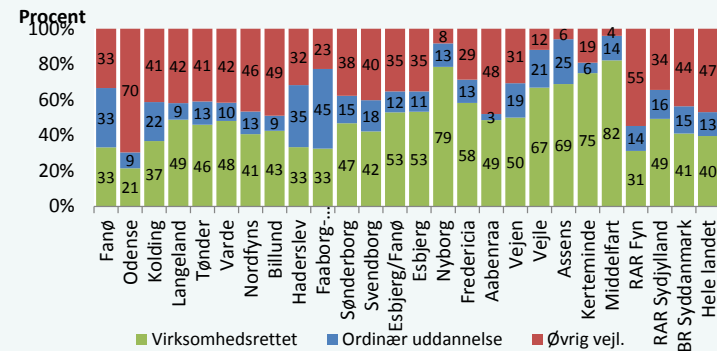

Fig 3. Aktivering af dagpengemodtagere, fordelt efter type af tilbud, Okt. 15. (andel aktiveringsforløb)

Ledighed og langtidsledighed falder

Der er i oktober 2015 i alt 1.481 langtidsledige i RAR-Syddjylland. Både ledigheden og langtidsledigheden har været faldende det seneste år. Som figur 1 viser, er der stor variation mellem faldet blandt de sydjyske kommuner. Det gennemsnitlige fald i RAR Syddjylland er på 23,5 pct., hvilket er en del mere end på landsplan (-15,8 pct.). Ledigheden falder i alle kommuner i RAR-Syddjylland på nær 3 kommuner.

Fælles og intensiveret kontaktførelse

Med reformen skal de ledige have mindst 6 samtaler med jobcentret i løbet af de første 6 måneders ledighed – heraf mindst én fælles samtale med a-kassen. Jobcentrene i Syddjylland har forskellige udgangspunkter for at arbejde med en tidlig og intensiv kontakt. Samlet set fik 56,8 pct. af dagpengemodtagerne i Syddjylland den første samtale inden for den første måneds ledighed i juli 2015. Andelen spænder fra 37,7 pct. i Vejle til 84,5 pct. i Haderslev jf. fig. 2.

Afholdelse af samtalerne gør det ikke alene. Der skal tilrettelægges et indhold som giver en sammenhængende indsats der kan bane vejen frem mod et nyt job. Reglerne om det intensiverede kontaktførelse trådte i kraft 1. juli 2015. Det skal bemærkes, at figur 2 kun viser de samtaler, der er registreret som nulstillede.

Individuel indsats med virksomhedsrettede tilbud og målrettet opkvalificering

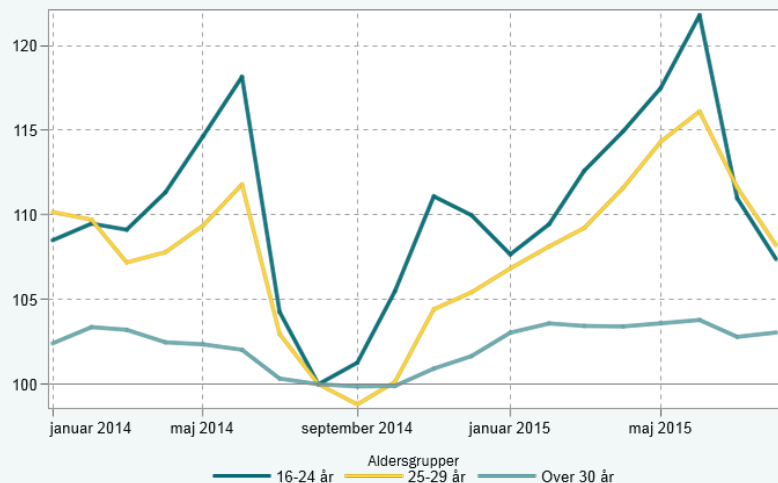
Reformen lægger op til en mere individuel indsats til dagpengemodtagerne med fokus på de virksomhedsrettede tilbud. Samtidig målrettes uddannelsesmidlerne ift. ledige, der mangler kompetencer, og ift. områder, hvor der er efterspørgsel efter arbejdskraft. Som figur 3 viser, er der forskel på sammensætningen af aktiverings-tilbuddene på tværs af kommunerne i Syddjylland. I gennemsnit er 49 pct. af tilbuddene virksomhedsrettet, mod 40 pct. på landsplan. Tal for hele Syddanmark peger desuden på, at nogen af de grupper, der i dag får mest uddannelse i beskæftigelsesindsatsen, er grupper, der i forvejen har meget uddannelse, f.eks. akademikere. Der er således et potentiale i forhold til yderligere at målrette uddannelsesindsatsen. Her spiller kontaktførelsen en vigtig rolle i motivationen af ledige med mindst uddannelse til at påbegynde opkvalificering målrettet jobåbninger på arbejdsmarkedet.

Status på kontanthjælpsreformen

Den 1. januar 2014 trådte kontanthjælpsreformen i kraft. Reformen styrker den uddannelsesrettede indsats for de ufaglærte unge, der i stedet for at få kontanthjælp får uddannelseshjælp. Reformen bygger samtidig på et princip om, at de jobparate skal gøre nytte og arbejde for deres kontanthjælp, og at de aktivitetsparate skal bringes tættere på arbejdsmarkedet gennem en tværgående og helhedsorienteret indsats.

Fig. 4 Udvikling i unge på kontant- eller uddannelseshjælp i RAR-området, fuldtidspersoner

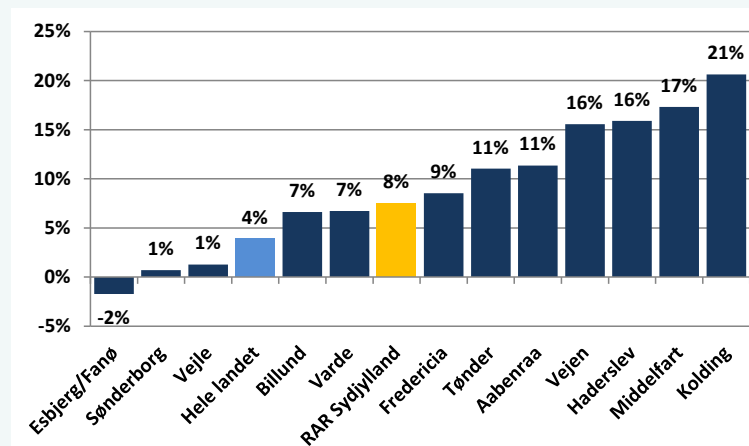

Flere unge får kontant- og uddannelseshjælp

Det samlede antal borgere på kontant- eller uddannelseshjælp i Sydjylland er jf. fig. 4 steget med 8 pct. det seneste år. Det gælder for alle de unge aldersgrupper. På landsplan har der været en stigning på 4 pct. i antallet af unge på kontant- eller uddannelseshjælp.

Som det kan ses på figur 5, dækker udviklingen for Sydjylland over forskelle blandt de sydjyske kommuner. I Esbjerg/Fanø har der således været et fald på 2 pct., mens der i Kolding har været en stigning på 21 pct. over det seneste år. For nogle kommuner kan stigningen helt eller delvis henføres til unge kontanthjælpsmodtagere omfattet af integrationsprogrammet.

Fig. 5. Udvikling i unge under 30 år på kontant- og uddannelseshjælp, okt. 14 – okt. 15.

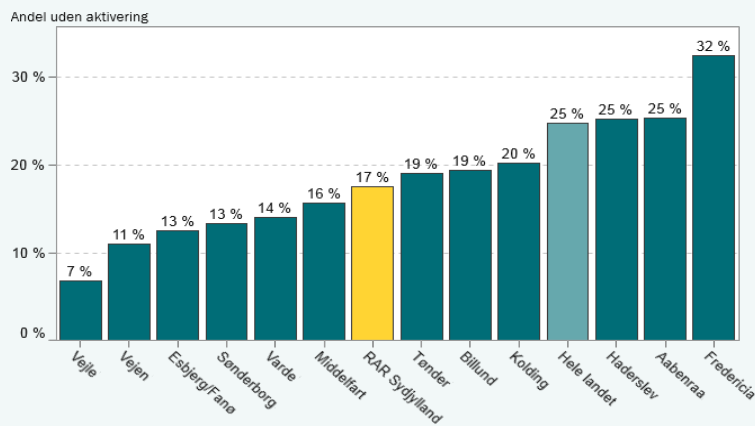

Alle skal have en aktiv indsats

Kontanthjælpsreformen lægger vægt på, at alle kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere skal have en aktiv indsats. Andelen af passive kontanthjælpsmodtagere har været faldende – men som figur 6 viser, er der dog fortsat 17 pct. af de langvarige kontanthjælpsager i Sydjylland i oktober 2015, der ikke har fået et beskæftigelsesrettet tilbud det seneste år. For de unge er det dog betydeligt færre, der har været passive.

Med reformen styrkes den uddannelsesrettede indsats for de unge på uddannelseshjælp. Det vil bl.a. være gennem brobygningsprojekter og brug af uddannelsesmentorer.

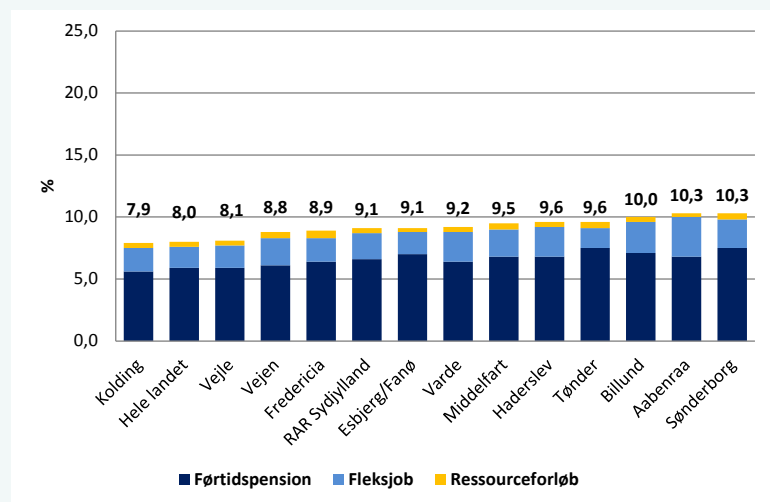
Fig. 6. Andel langvarige kontanthjælpsmodtagere uden aktivering, okt. 15

Status på førtidspensions- og fleksjobreformen

Den 1. januar 2013 trådte førtidspensions- og fleksjobreformen i kraft. Med reformen skal unge under 40 år som udgangspunkt ikke have førtidspension, men en tværfaglig og helhedsorienteret indsats i ressourceforløb. Samtidig målrettes fleksjobordningen i forhold til personer med mindst arbejdsevne, og så tilskuddet i højere grad tilskynder til at øge timetallet.

Fig. 7. Andel af befolkningen (16-66 år) i fleksjob, ressourceforløb og førtidspension, okt. 15.

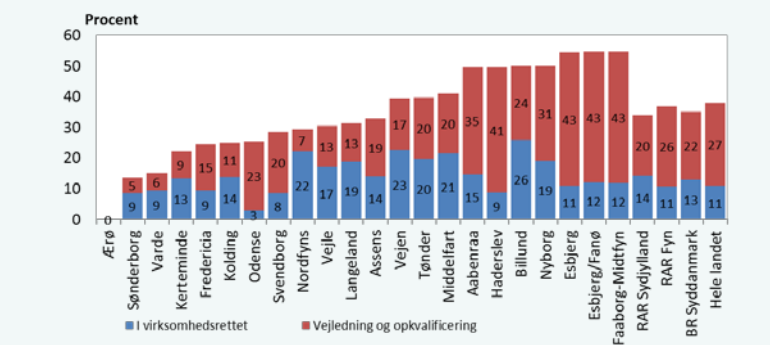
Flere i ressourceforløb og fleksjob

Antallet af borgere, der kommer i ressourceforløb og fleksjob, har det seneste år været stærkt stigende. I Syddjylland er antallet af borgere i ressourceforløb således steget fra 1.156 til 2.020 fra okt. 2014 til okt. 2015, mens antallet i fleksjob er steget fra 9.445 til 10.240 fra okt. 2014 til okt. 2015. Som figur 7 viser, er der dog forskel på de sydjyske kommuners anvendelse af de tre ydelser/indsatser.

Aktiv indsats i ressourceforløb

I ressourceforløbene skal borgerne have en individuel og helhedsorienteret indsats med inddragelse af både beskæftigelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige tilbud. Der er, som figur 8 viser, stor forskel på, hvor meget ressourceforløbsmodtagerne får af beskæftigelsesrettede tilbud i de sydjyske kommuner – fra 14 pct. til ca. 55 pct. Også for denne gruppe kan særligt virksomhedsrettede tilbud være virksomme. Størstedelen af aktiveringen er dog vejledning og opkvalificering.

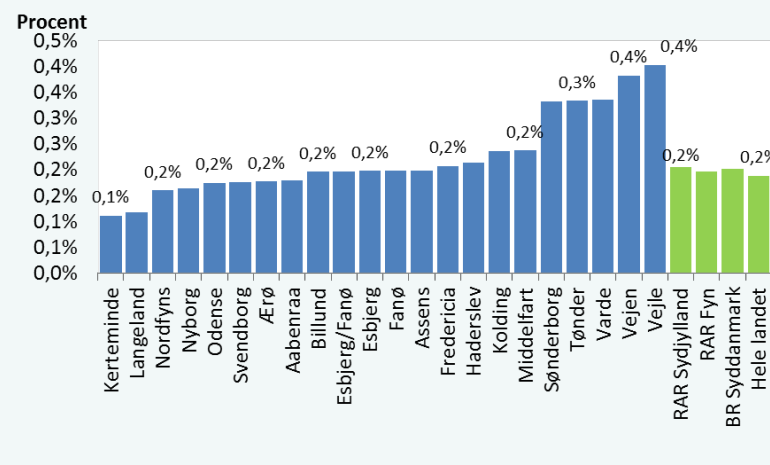
Fig. 8 Andel aktiverede ressourceforløbsmodtagere, fordelt efter type af tilbud, okt. 2015

Tilgangen til førtidspension stiger igen

Tilgangen til førtidspension er faldet kraftigt siden 2010 pga. et stærkt fokus fra kommunerne og pga. implementeringen af reformen. Det seneste år har 1.003 borgere i Syddjylland fået tilkendt førtidspension. Det er ca. 1.766 færre end i 2010. Tilgangen er dog steget med ca. 203 personer det seneste år. Hvilket er forventeligt, da en del borgere efter gennemførte ressourceforløb vil blive tilkendt førtidspension.

Fig. 9 Tilgang til førtidspension som andel af befolkningen, okt. 2015

Udtrykt som andel af befolkningen er der betydelig forskel i tilgangen på tværs af de sydjyske kommuner, jf. fig. 9.

Status på sygedagpengereformen

Den 1. januar 2015 trådte de sidste dele af sygedagpengereformen i kraft. Reformen indebærer, at tidspunktet for re- vurdering af retten til sygedagpenge fremrykkes fra 12 til 5 måneder, og at borgere, der ikke kan blive forlænget på sy- gedagpenge, fortsætter i et jobafklaringsforløb. Med reformen kommer der desuden fokus på tidlig indsats og opføl- gning, styrket brug af delvise raskmeldinger og virksomhedsrettede tilbud, samt at indsats og ressourcer prioriteres ift. sygemeldte i risiko for langvarige forløb.

Fig 10 Udvikling i antal fuldtidspersoner på sygedagpenge eller job- afklaringsforløb, sep. 14 til sep. 15

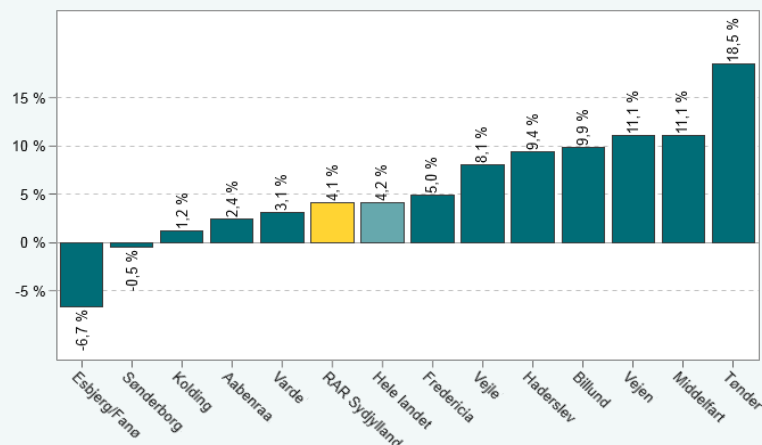

Fig 11 Andel sygemeldte i jobafklaringsforløb, sep. 15

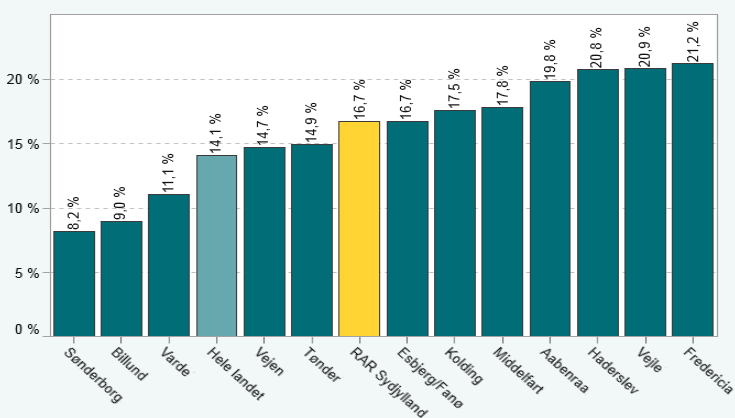
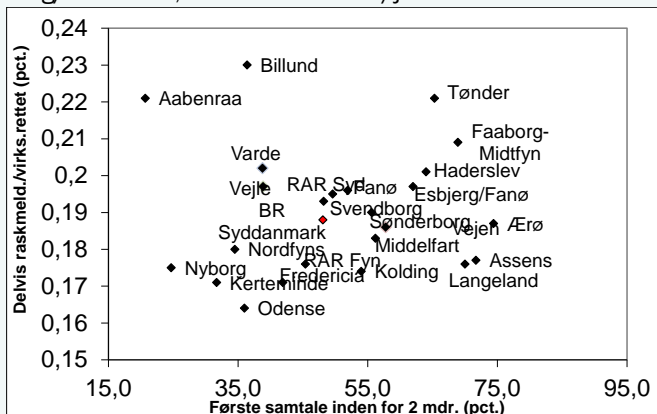

Fig 12 Første samtale inden for 2 mdr. og delvis raskmel- ding/virksomhedsrettet, 2.kvt.14-1.kvt.15/juli 15

Udviklingen i sygedagpenge

Som figur 10 viser, har der det seneste år både på landsplan og i Sydjylland været et fald i antallet af borgere på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb.

Siden 1. september 2014 er borgere, der efter 5-månederstidspunktet ikke er blevet forlænget, overgået til jobafklaringsforløb. I september 2015 var ca. 1.742 sygemeldte i Sydjylland i et jobafklaringsforløb – det svarer til 16,7 pct. af de sygemeldte, jf. figur 11.

Tidlig og virksomhedsrettet indsats

Reformen lægger op til, at indsats og ressourcer i højere grad målrettes de sygemeldte, der er i risiko for langvarige sygefæløb.

Samtidig lægger reformen op til en tidligere indsats bl.a. med mulighed for, at borgere eller virksomheder kan anmode kommunen om at iværksætte en særlig tidlig indsats i risikosager. Herudover lægger reformen op til et styrket fokus på at fastholde de sygemeldtes tilknytning til arbejdsmarkedet gennem delvise raskmeldinger eller virksomhedsrettede tilbud.

Figur 12 viser den nuværende indsats for sygedagpengemodtagerne i de sydjyske kommuner. Figuren sammenholder, hvor mange sygemeldte der får delvise raskmeldinger/virksomhedsrettede tilbud med, hvor mange sygedagpengemodtagere der får samtaler inden for 2 måneder. Figuren viser en stor variation mellem kommunerne. Tønder ligger f.eks. højt på begge parametre, mens Fredericia og Aabenraa ligger relativt lavt på hhv. andel delvis raskmeldinger/virksomhedsrettede tilbud og andel med første samtale inden for 2 mdr.

Jobcenterets målgrupper

Fig 13. Andel af befolkningen (16-66 år) på offentlig forsørgelse (eks. folkepension og SU), aug. 2015

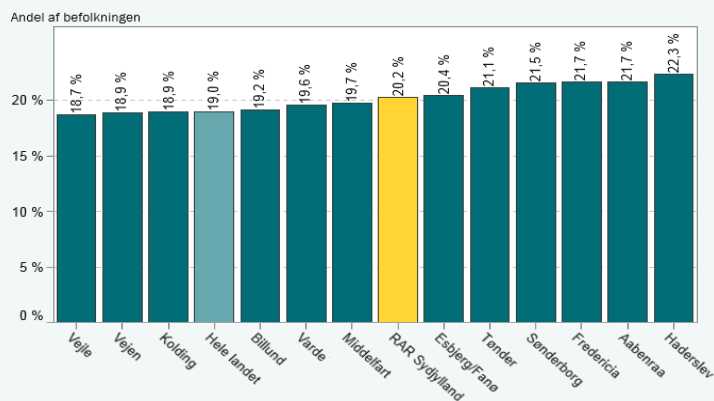

Fig 14. Udvikling i antal personer på offentlig forsørgelse august 14 - august 15

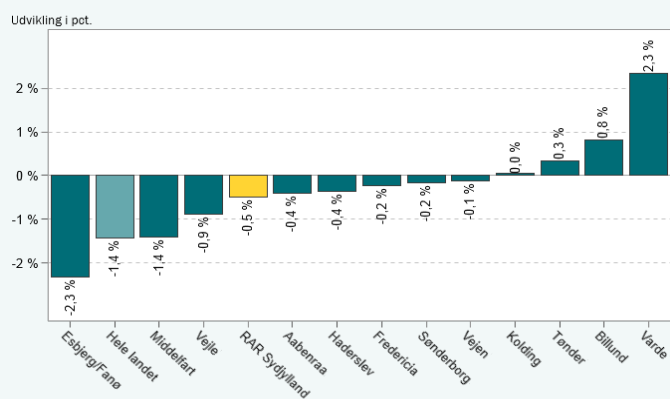
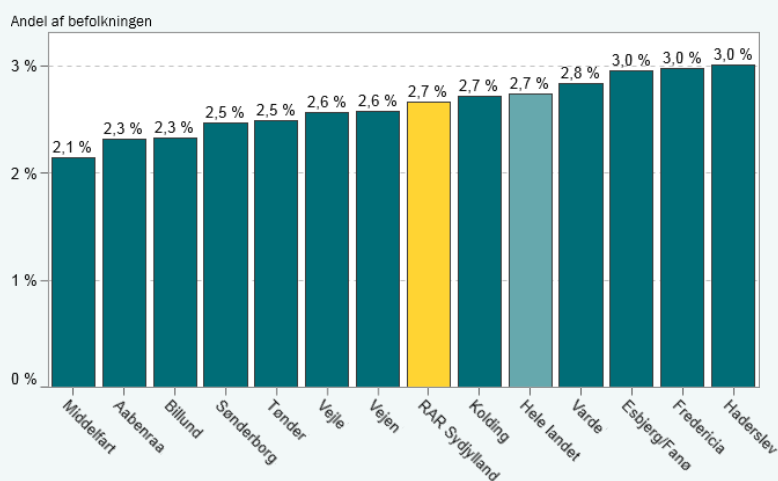

Fig 15. Unge (16-29 årige) på offentlig forsørgelse som andel af hele befolkningen (16-66 år), aug. 2015

Andelen på offentlig forsørgelse

I Syddjylland er 20,2 pct. af befolkningen i den erhvervsaktive alder på offentlig forsørgelse i august 2015 (folkepension og SU indgår ikke).

Andelen på offentlig forsørgelse i Syddjylland er i gennemsnit 1,2 pct. over niveauet for hele landet.

Der er variation imellem kommunerne, men næsten alle har en "forsørgertyngde", der ligger over landsgennemsnittet på ca. 19 pct., jf. fig. 13.

Udviklingen i offentlig forsørgelse

Antallet af personer på offentlig forsørgelse i Syddjylland er faldet med 0,5 pct. fra august 2014 til august 2015. Det dækker i den ene ende over et fald på 2,3 pct. i Esbjerg/Fanø og i den anden ende over en stigning på 2,3 pct. i Varde, som dog stadig har en lavere andel af befolkningen på offentlig forsørgelse end gennemsnittet for Syddjylland.

Det er bl.a. antallet på efterløn og a-dagpenge, som bidrager til faldet i antal personer på offentlig forsørgelse. Der er store fald i antal personer på andre ydelser som eks. førtidspension og sygedagpenge, men som følge af reformerne er der stigninger i antallet på ressourceforløb og jobafklaringsforløb.

Samtidig med, at andelen af befolkningen på offentlig forsørgelse er højere i Syddjylland end på landsplan, er antallet af personer på offentlig forsørgelse faldet lidt mindre i Syddjylland end på landsplan, jf. fig. 14.

Unge på offentlig forsørgelse

Andelen af unge 16-29-årige på offentlig forsørgelse i Syddjylland er på samme niveau som landsgennemsnittet. Variationen mellem kommuner går fra en andel på 2,1 pct. i Middelfart til en andel på 3 pct. i Haderslev, jf. fig. 15.

Begreber og definitioner

- Langtidsledige (fig 1). I figuren vises antal bruttoledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede) på a-dagpenge, der har været ledige/aktiverede i minimum 80 pct. af tiden inden for de seneste 52 uger fra og med sidste uge i den valgte periode.
- Første samtale (fig 2). Figuren viser andelen af nye ydelsesforløb på a-dagpenge, hvor den første samtale har været afholdt inden for 1 måned efter første ydelsesdag.
- Aktivering af dagpengemodtagere (fig 3). Figuren viser andel aktiveringsforløb med a-dagpenge, der har været aktiveret i den viste måned (fx november 14), fordelt på type af aktivering.
- Kontant- og uddannelseshjælp (fig 4 og 5). Her vises antal fuldtidspersoner på hhv. kontanthjælp og uddannelseshjælp.
- Langvarige kontanthjælpssager uden et beskæftigelsesrettet tilbud (fig 6). Figuren viser antallet af personer uden aktivering (se nedenfor) divideret med det samlede antal personer, der har modtaget kontanthjælp i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger, uanset om personerne er blevet aktiverede eller ej. Opgørelsen fastlægges den sidste dag, den enkelte ledige har modtaget kontanthjælp inden for den valgte periode. Fra denne dag opgøres det, om den ledige har modtaget kontanthjælp og/eller aktivering i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger. Personer, der har modtaget kontanthjælp i minimum 52 uger inden for de seneste 65 uger, men som ikke har modtaget aktivering, indgår i målingen som personer uden aktivering. Der tages ikke højde for personer, der kan være fritaget for aktivering i de perioder, de modtager kontanthjælp. For kontanthjælpsmodtagere kan det f.eks. være i forbindelse med barsel eller længerevarende sygdom. Målingen opgør således alene, hvor stor en andel af de personer, der har modtaget kontanthjælp i mindst 1 år inden for 1 1/4 år, som ikke har deltaget i aktivering inden for denne periode.
- Andel af befolkningen i fleksjob eller ressourceforløb (fig 7). Antal fuldtidspersoner, der var i fleksjob eller ressourceforløb indenfor den valgte periode (fx november 2014) som andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder 16-66 år.
- Andelen af aktiveringsberørte ressourceforløbsmodtagere (fig 8). Viser antal unikke ressourceforløbsydelsesmodtagere, der har været aktiveret divideret med det samlede antal personer der modtog ydelsen inden for den viste periode (fx april 2015).
- Tilgang til førtidspension (fig 9). Viser 16-66-årige, der inden for den valgte periode får bevilliget førtidspension første gang
- Sygedagpenge og jobafklaringsforløb (fig 10 og 11). Viser udviklingen i antallet af fuldtidspersoner på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb det seneste år. Figur 11 viser fuldtidspersoner i jobafklaringsforløb som andel af både sygedagpengemodtagere og personer i jobafklaringsforløb.

Alle anvendte data er fra Jobindsats.dk

Bilag: 254.1. bilag_refusion_mentor

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 11467/16

Bilag 1

Målgrupper og fokusområder for Jobcenter Vardes aktive tilbud

Konto 5.90 finansierer Jobcenter Vardes vejlednings- og opkvalificeringstilbud (kapitel 10 i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats), hvorved reduktionen af driftsrammen kommer til at berøre Jobcentrets aktive tilbud. Den virksomhedsvendte indsats i form af virksomhedspraktik og løntilskud berøres således ikke af de ændrede budgetforudsætninger.

Vejlednings- og opkvalificeringstilbud er primært målrettet uddannelsesparate og aktivitetsparate unge under 30 år, aktivitetsparate over 30 år, sygedagpenge og ledighedsydelse, og kun i mindre omfang dagpenge og jobparate over 30 år.

Målgrupper	Indsatser
Dagpenge	Jobsøgning via virksomhedspraktik og løntilskud Voksenlærlingeordning Personlig jobformidler ved 5 og 16 måneders ledighed Jobrotationsvikar Realkompetencevurdering CV møder
Jobparate over 30 år på kontanthjælp Målrettet ledige med kun ledighed som problem, som er i stand til at påbegynde ordinært arbejde indenfor 3 måneder	Jobsøgning via virksomhedspraktik og løntilskud Voksenlærlingeordning CV værksted, læse / skrivekurser Realkompetencevurdering Nytteindsats efter 3 måneder
Aktivitetsparate over 30 år på kontanthjælp Målrettet ledige med komplekse problemstillinger, som ikke er i stand til at påtage sig ordinært arbejde indenfor 3 måneder	Afklaring af branche og uddannelsesvalg Interne og eksterne vejlednings- og opkvalificeringstilbud Motivation via virksomhedsrettede tilbud (virksomhedspraktik og løntilskud)

<p>Uddannelsesparate under 30 år på uddannelseshjælp</p> <p>Målrettet unge, som er i stand til at påbegynde ordinær uddannelse indenfor 1 år</p>	<p>Motivere den unge til uddannelse Afdække og udvikle den unges faglige, sociale og / eller personlige kompetencer Interne og eksterne vejlednings- og opkvalificeringstilbud Virksomhedspraktik til afklaring af uddannelsesvalg Varig overgang til uddannelse Nyttejob (åbenlyse uddannelsesparate)</p>
<p>Aktivitetsparate under 30 år på uddannelseshjælp</p> <p>Målrettet unge med komplekse problemstillinger, som ikke er i stand til at påbegynde ordinær uddannelse indenfor 1 år</p>	<p>Motivere til uddannelse på den lange bane Afdække og udvikle den unges faglige, sociale og / eller personlige kompetencer Interne og eksterne vejlednings- og opkvalificeringstilbud Virksomhedspraktik Løntilskud</p>
<p>Sygedagpenge</p>	<p>Virksomhedsrettet tilgang Interne og eksterne vejlednings- og opkvalificeringstilbud, som skal understøtte fastholdelse og tilbagevenden til arbejdsmarkedet via en tidlig og tværfaglig indsats Tilbuddene skal bidrage til afklaring af sygemeldte borgere</p>
<p>Ledighedsydelse – fleksjobberettigede</p>	<p>Understøtte ledige i jobsøgning Afklaring af branche Interne vejlednings- og opkvalificeringstilbud Virksomhedspraktik</p>

--	--

Bilag 2

Målgrupper og mentorindsatser i Jobcenter Varde – konto 5.98 indtil 1. januar 2016 – en del af den reducerede aktivramme pr. 1. januar 2016 (konto 5.90)

Nedenfor gennemgås de mentorindsatser, som der er størst volumen i.

Målgrupper	Mentorindsatser
Uddannelsesparate under 30 år på uddannelseshjælp	Uddannelsesmentor, Team Ung i Uddannelse
Aktivitetsparate under 30 år på uddannelseshjælp	Uddannelsesmentor, Team Ung i Uddannelse Mentor via Bostøtten Mentor via arbejdsgiver i virksomhedspraktik Mentorkøb ved anden aktør Ekstern mentor
Studiestartskordinator - unge i forbindelse med opstart på uddannelse	Uddannelsesmentor, Team Ung i Uddannelse
Aktivitetsparate over 30 år på kontanthjælp	Mentor via Bostøtten Mentor via arbejdsgiver i virksomhedspraktik Mentorkøb ved anden aktør Ekstern mentor
Samtlige målgrupper i jobcentret	Mentor som udskrivningskordinator (psykiatri) Mentor som udslusningskordinator (kriminalforsorgen)

Bilag: 254.2. Økonominotat

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 14145/16

Økonominotat

Vedrørende mentor

Mentorudgifter (alt undtagen integration og ressourceforløb), bliver fremover en del af den aktive indsats og uden direkte refusion på 50 %.

For budget 2016 har Varde Kommune budgetteret med et udgiftsbudget på 4,843 mio. kr. og et refusionsbudget på 2,4 mio. kr.

Med de nye regler for mentor - og et uændret udgiftsbudget – mister Varde Kommune 2,4 mio. kr. i refusion for 2016.

Vedrørende reducerede driftslofter til den aktive beskæftigelsesindsats

Driftsloft 1 er det ledighedsrelaterede driftsloft og omfatter forsikrede ledige, kontanthjælp og uddannelses-hjælp.

Udviklingen i rammebeløbet pr. årsværk for 2016:

Foreløbigt	”Endeligt” før mentor	Endeligt med mentor
11.789 kr.	8.459 kr.	10.813 kr.

De endelige årsværkstal for 2015 er først til rådighed medio februar 2016 og dermed benyttes tallene fra 2014 = 1.707 årsværk.

Årsværkstallene for 2014 har været grundlag for beregning af rammen og den medfølgende refusion med 50 % for udgifter under rammen svarende til et 2016 budget på 10,650 mio. kr. i refusion.

Med det nye rammebeløb for 2016 - 10.813 kr. - og antal årsværk på 1.707 kan rammen beregnes til 18,458 mio. kr. og en refusion på 9,230 mio. kr.

For driftsloft 1 medfører det en mindre refusion for budget 2016 på 10,650 mio. kr. – 9,230 mio. kr. = 1,420 mio. kr.

Driftsloft 2 er for revalidering, sygedagpenge og ledighedsydelse.

Udviklingen i rammebeløbet pr. årsværk for 2016 har været

Foreløbigt	”Endeligt” før mentor	Endeligt med mentor
13.894 kr.	8.573 kr.	9.745 kr.

Årsværkstallene for 2014 – 1.132 – benyttes også her og for budget 2016 er der beregnet en refusion på 7,2 mio. kr.

Med det nye rammebeløb for 2016 - 9.745 kr. - og antal årsværk på 1.132 kan rammen beregnes til 11,030 mio. kr. og en refusion på 5,515 mio. kr.

For driftsloft 2 medfører det en mindre refusion for budget 2016 på 7,2 mio. kr. – 5,515 mio. kr. = 1,685 mio. kr.

I alt en samlet reduktion på 5,505 mio. kr.

Bilag: 255.1. Notat til orientering - status på Integrationsområdet januar 2016

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 16461/16

Notat til orientering Status på Integrationsområdet til mødet 3. februar 2016, baseret på opgørelse pr. 31. januar 2016

Dette notat vil indeholde en status for integration med følgende emner:

- Status over 2015 kvoten pr. 31. januar 2016
- Status over ankomne flygtninge og familiesammenførte i januar 2016, fordelt på kategori
- Oversigt over, i hvilke byer flygtninge i perioden 2013 – 31. januar 2016 har fået anvist bolig ved ankomst
- Boligsituationen
- Tilbud rettet mod beskæftigelse og uddannelse

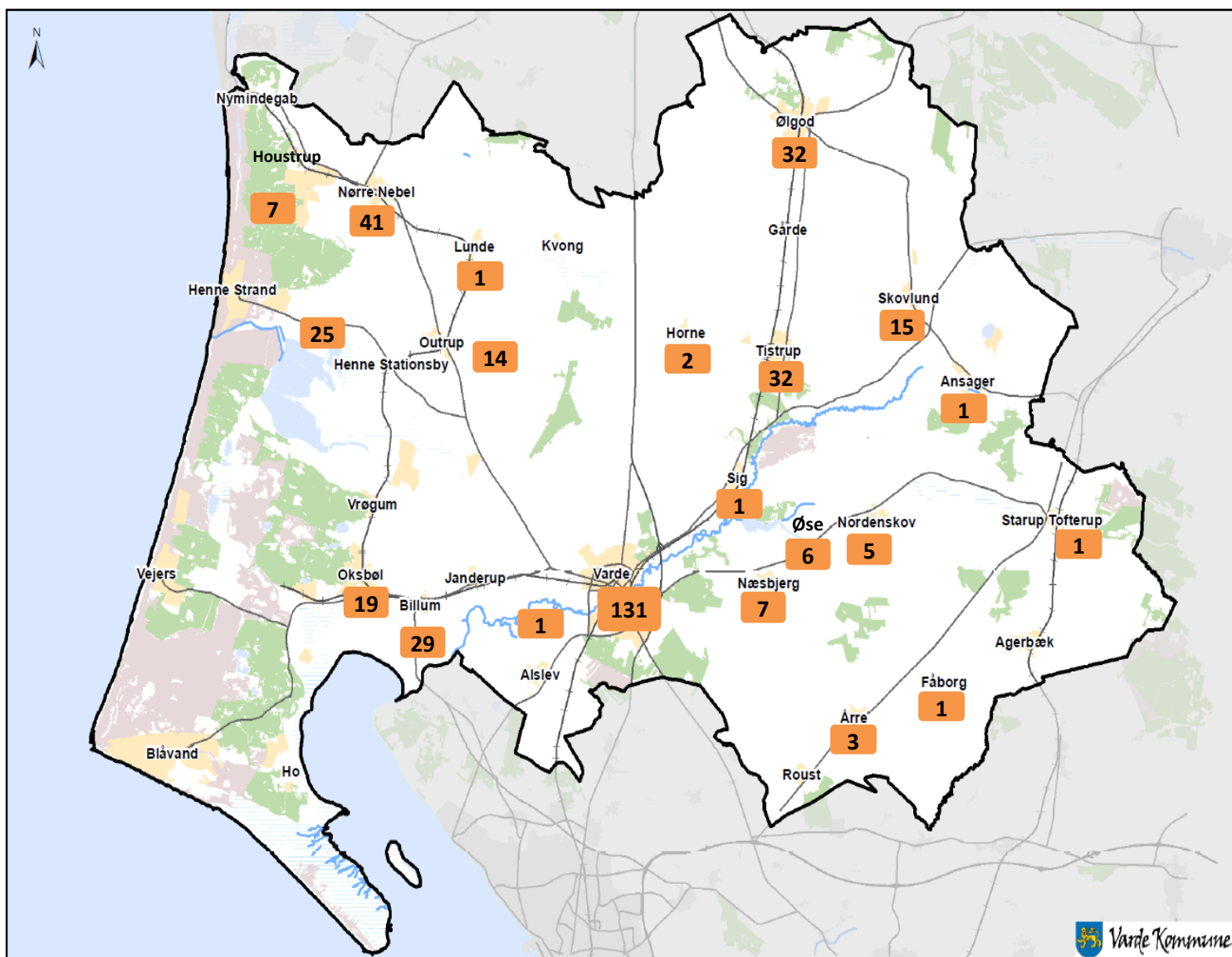
2015 kvoten pr. 31. januar 2016

År	Måned	Visiteret fra Udl. styrelsen	Rest kvoten 2015
			151
2015	Marts	12	139
	April	16	123
	Maj	20	103
	Juni	17	86
	Juli	12	74
	august	9	65
	Sept.	3	62
	Okt.	1	61
	Nov.	9	52
	Dec.	10	42
2016	Jan	13	30
	Feb.	5	23
	I alt	128	

Antal ankomne flygtninge og familiesammenført, fordelt på kategori i januar 2016, voksne og børn

År	Måned	Familie-sammenføring	Kvoten	UNHCR	Ialt	Heraf børn (>18 år)
2016	Januar	15	7	0	22	13
	Februar					
	Marts					
	April					
	Maj					
	Juni					
	Juli					
	August					
	September					
	Oktober					
	November					
	December					
Ialt		15	7	0	22	13

Antal borgere til anviste boliger i perioden 2013 til 31. januar 2016

Boligsituationen 2015

Permanente boliger

Vi har fortsat en beholdning af permanente boliger, således at familien kan tilbydes en bolig enten ved visitering fra Udlændingestyrelsen eller ved familiesammenføring.

Midlertidige boliger

Vi har 33 pladser i midlertidige boliger. Vi er i gang med at undersøge markedet for at erhverve flere midlertidige indkvarteringer.

Opgørelse over antal flygtninge og familiesammenførte i tilbud rettet mod beskæftigelse og uddannelse pr. 31. januar 2016

Integrationsgruppen varetager indsatsen i forhold til flygtninge og familiesammenførte under integrationsloven. Herudover også indsatsen i forhold til udlændinge, som er ude over det 3-årige integrationsprogram.

Personer under integrationsloven	271
Personer, udover det 3-årige integrationsprogram	89

Et antal borgere er fritaget for deltagelse i beskæftigelsesrettede tilbud på grund helbredsmæssige problemer - fysiske eller psykiske.

Borgerne er som hovedregel er i gang med danskuddannelse og parallelt hermed i praktik eller vejledning og opkvalificering.

Personer i tilbud fordeler sig således:

Vejledning og opkvalificering:

Kompetencecenter	70
A2B	32
Virksomhedspraktik og løntilskud	66
Danskuddannelse	205

Siden den 1. januar 2016 er 2 borgere kommet i ordinær uddannelse eller arbejde.

Bilag: 256.1. Cykelvision Varde Kommune

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 03. februar 2016 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 159555/15

Cykelvision for Varde Kommune 2016-2019

CykelVisionVarde

”Varde Kommune skal være Danmarks mest cykelvenlige naturkommune” (Erik Buhl, Borgmester i Varde Kommune)

Varde Kommune har fokus på at være et attraktivt sted at bo og en kommune der skaber gode rammer for erhvervsdrivende. CykelVisionVarde vil underbygge det fokus, og ifm med vedtagelsen af budget 2016 fremgår det at:

- ”Hovedparten af midlerne til cykelstier bør anvendes til forbedring af adgangsveje til skoler mv. ”
- ”Forligspartierne har med budgetforliget skabt grundlag for en fortsat udvikling af turismen.”
- ”der er afsat midler til cykelstier i naturen”

Med udgangspunkt i ovenstående ønsker, lægger CykelVisionVarde op til at fokusområderne for visionen bliver *Børn & Unge* og *Turisme*. Begge indsatsområder tager udgangspunkt i - og skal understøtte – kommunens vision. Derfor vil visionens titel være ”CykelVisionVarde – vi cykler i naturen”.

Én fælles vision gør indsatsen og budskabet skarpere, både ift. kommunens borgere (sikkerhed, sundhed, samskabelse, grøn mobilitet, branding(vækst)) og det giver turister et klart billede af at kommunens storslåede natur indbyder til, at man tager cyklen med på ferie.

I Varde Kommunes ’*Klima & Miljøpolitik 2014*’ fremgår det, at kommunen arbejder med mere detaljerede handleplaner inden for en række områder, herunder cyklisme. Indeværende strategi/vision kan ses om den handleplan.

CykelVisionVarde - Vi cykler i naturen

CykelVisionVarde - *Vi cykler i naturen* har i 2016 fokus på at fremme cyklisme i kommunen bredt, men med et særligt fokus på hhv. Børn & Unge og Turister. Det skal ske ved at sikre bedre muligheder for og incitamenter til at tage cyklen, og gøre det i samspil med naturen og ved at prioritere og målrette indsatsen & ressourcerne.

Børn & Unge cykler i naturen

”Det skal være trygt og sikkert at gå og cykle til skole, arbejde og fritidsaktiviteter. En god infrastruktur, hvor der er adgang til nærliggende naturområder, vil gøre det let og attraktivt at motionere til fods eller på cykel” (Varde Kommunes Kommuneplan).

Cykelindsatsen overfor ’*Børn & Unge*’ vil med udgangspunkt i naturen have følgende fokusområder:

- *Trafiksikkerhed* (bl.a. bedre cykelforhold omkring skolerne)
- *Sundhed*
- *Samskabelse* (omkring natur, cyklisme, læring og fritid)

- *Bosætning* (cykelindsatsen skal understøtte det grønne, det sunde, det aktive og det nære, som alle er vigtige elementer ift. bosætning)

Turister cykler i naturen

Det er byrådets mål at fastholde og udvikle Varde Kommunes position som landets førende kystferiekommuner og derved bidrage til vækst i besøgsøkonomien, så det fortsat er en god forretning at drive turismevirksomhed i Varde

Kommune. (Turismestrategien for Varde Kommune 2013-2018)

Varde Kommune havde en turismeomsætning på 3,42 mia. kr. i 2014 og tendensen er stigende.

Turismeindsatsen er en prioriteret indsats for Varde Kommune og en nøgle til vækst.

Turisterne drives af den indbydende natur og mange turister har cykler med. Denne tendens skal styrkes og derfor skal der skabes endnu bedre oplevelsesmuligheder for cykelturister i kommunens turistområder ved at skærpe og fokusere indsatsen – både i form af konkrete tiltag og bedre branding.

Der findes to typer af turister – ’nydeturister’ og ’aktive turister’. Begge kommer til kommunen tiltrukket af den smukke natur og begge typer bør tilgodeses i cykeløjemed.

Cykelindsatsen overfor ’Turister’ vil med udgangspunkt i naturen have følgende fokusområder:

’Nydeturisterne’

- Synliggørelse/skiltning
- Udbredelse af udbuddet af naturstier.
- Infotavler/pladser

De aktive turister:

- Udbredelse af MTB spor og faciliteter
- Tiltrække cykelsports events
- Off-road cykelruter og aktiviteter

Tværgående arbejde

Formålet med at samle indsatserne under én fælles vision er at skærpe budskabet omkring cyklisme i Varde Kommune. Arbejdet med udvikling af cyklisme har snitflader til alle forvaltninger, alt efter om der er tale om anlæggelse af Cykelbane (Plan), cykelstier (Teknik), trafiksikkerhed ved skolerne (Børn & Undervisning) osv. Visionen er den samlende faktor og bør så vidt muligt tænkes når der laves cykelprojekter.

Cykelvisionen har også et sigte ud over kommunegrænsen. Et eksempel herpå er cykelsti-samarbejdet med Ringkøbing-Skjern Kommune.

Kommunikation

Cykelindsatsen skal også ses som et led i branding af kommunen som en attraktiv cykeldestination

Løbende sparring og dialog mellem Politik & Analyse, Vi I Naturen og Kommunikation. Større initiativer og events skal koordineres og gerne kombineres, så budskabet står stærkere if. markedsføring af kommunen.

Samarbejde med eksterne tænkes løbende ind i (ProVarde, NaturKultur Varde, etc.)

Visionen skal have et selvstændigt grafisk udtryk og opsætning og tænkes bredt distribueret.

Tidsplan

Visionen løber fra 2016-19 og evalueres og tilpasses løbende.

